

VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2023 m. kovo 23 d.

Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

Asmens duomenų apsauga – tai teisinių, techninių ir organizacinių priemonių visuma, skirta apsaugoti asmens duomenis nuo neteisėto, atsitiktinio ar netinkamo asmens duomenų tvarkymo ir užtikrinti duomenų subjektų teisių įgyvendinimą. Teisė į asmens duomenų apsaugą yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos (toliau – ES) žmogaus teisių, ypač aktuli skaitmeniniame amžiuje, kai technologijos suteikia plačias galimybes tvarkyti asmens duomenis dideliais kiekiais.

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos¹ (toliau – Inspekcija) veikla 2022 m. buvo organizuojama vadovaujantis 2022–2024 metų strateginiu veiklos planu, patvirtintu Inspekcijos direktoriaus 2022 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. 1T-40 (1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2022–2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“. Inspekcija vykdė savo, kaip asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijos **misiją – ginti žmogaus teisę į asmens duomenų apsaugą.**

2022 m. Inspekcijai kėlė iššūkių. Metų pradžioje Inspekcijos įprastą darbotvarkę sutrikdė vasario mėn. prasidėjęs karas Rusijai užpuolus Ukrainą. Dėl Rusijos programišių vykdomų atakų užsienio valstybių organizacijų skaitmeninėje erdvėje Inspekcijai teko imtis papildomų saugumo priemonių, daugiau dėmesio skirti kibernetinio saugumo klausimams institucijos viduje, siekiant užtikrinti tvarkomos informacijos ir teikiamų elektroninių paslaugų saugumą.

Inspekcija siekė **didinti duomenų valdytojų, duomenų apsaugos pareigūnų ir duomenų subjektų žinias, kompetenciją ir įgūdžius asmens duomenų apsaugos srityje.** Ši veikla kėlė iššūkių, kadangi reikėjo ieškoti būdų kaip patraukliai ir lengvai prieinamu skaitmeniniu būdu pasiekti tikslines auditorijas. Šiuo tikslu, atsižvelgdama į trūkstamos informacijos poreikį, bendradarbiaudama su socialiniais partneriais Inspekcija surengė nemokamus, nuotolinius, visiems atvirai prieinamus organizacijų vadovų ir duomenų apsaugos pareigūnų [mokymus](#), kuriais pavyko pasiekti itin didelę 4,3 tūkst. dalyvių auditoriją. Prie šio tikslo taip pat prisidėjo ir Inspekcijos kartu su Mykolo Romerio universitetu toliau įgyvendintas „SolPriPa 2 WORK“ [projektas](#).

2022 m. buvo skiriamas dėmesys informacijos apie Inspekcijos reikšmingus ir praktiką formuojančius sprendimus skelbimui, kadangi sprendimuose pateikta informacija naudinga tiek duomenų valdytojams sprendžiant jiems kylančius asmens duomenų apsaugos iššūkius, tiek ir duomenų subjektams – vertinant su jų asmens duomenimis vykdomo asmens duomenų tvarkymo teisėtumą.

Atsižvelgiant į visuomenės lūkesčius buvo siekiama **prisidėti prie pasitikėjimo viešojo sektoriaus atliekamo asmens duomenų tvarkymo didinimo**, kadangi reikšminga asmens duomenų tvarkymo dalis vyksta viešajame sektoriuje. Įgyvendinant šį prioritetą buvo vertinami institucijų rengiamų teisės aktų, reglamentuojančių su asmens duomenų tvarkymu susijusius klausimus, projektai, kurie neretai buvo teikiami derinti skubos tvarka.

Įgyvendinant tarptautinius įsipareigojimus, Inspekcija **stiprino tarptautinį bendradarbiavimą asmens duomenų apsaugos srityje.** Ypatingas dėmesys skirtas bendradarbiavimui su kitų valstybių narių nacionalinių asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijomis vykdant tyrimus, susijusius su tarptautiniu didelės apimties asmens duomenų tvarkymu, taikant vieno langelio mechanizmą (angl. *one-stop-shop*). Taip pat siekta efektyviai

¹ Inspekcija yra nepriklausoma asmens duomenų apsaugos priežiūros institucija, vykdanči BDAR¹ stebėseną ir įgyvendinanti kituose Lietuvos ir ES teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

įsitraukti į daugiau veiklų Europos duomenų apsaugos valdyboje (toliau – EDAV). Inspekcijos atstovai ypač aktyviai dalyvavo Atitikties, e. vyriausybės ir sveikatos pogrupyje (CEH), Tarptautinio duomenų perdavimo pogrupyje (ITS), Koordinuotos vykdymo užtikrinimo sistemos (CEF) darbo grupės, Komunikacijos tinklo, Duomenų apsaugos pareigūnų tinklo veikloje.

2022 m. tęstas bendradarbiavimas tarp Baltijos šalių – Lietuvos, Latvijos, Estijos – asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijų. Buvo keičiamasi patirtimi, sutarta dėl bendros Baltijos šalių pozicijos teikimo EDAV darbo grupių veikloje strateginiais klausimais, vykdyti bendri analogiški sektoriniai patikrinimai (pasirinkta trumpalaikės transporto priemonių nuomos sritis). Vilniuje surengtame trijų priežiūros institucijų susitikime aptarti tarpiniai tikrinimų rezultatai, daug dėmesio skirta pasikeitimui gerąja patirtimi sprendžiant kylančius klausimus dėl vaizdo stebėjimo, taikaus susitarimo procedūrų, duomenų apsaugos pareigūnų veiklos priežiūros ir kitose srityse.

2022 m. Inspekcijai buvo išskirtiniai dėl išaugusios darbuotojų komandos. Inspekcijai skirtų pareigybių skaičius padidėjo nuo 38 (2021 m.) iki 52 (2022 m.). Sausio mėn. įsteigus institucijai skirtas papildomas 14 pareigybių, metų pabaigoje Inspekcijoje jau dirbo 43 darbuotojai. Šis pokytis sudarė sąlygas valdyti institucijos darbo krūvį, geriau vykdyti tenkančias užduotis ir BDAR² numatytus įpareigojimus. Dėl išaugusio darbuotojų skaičiaus pavyko suvaldyti skundų nagrinėjimo keliamus iššūkius, daugiau įsitraukta į tarptautinio bendradarbiavimo veiklas.

Dijana Šinkūnienė

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktorė

² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Inspekcija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, pagal Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 27 punktą, veikianti **teisingumo** veiklos srityje. Šiai sričiai 2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane numatytas 8-asis strateginis tikslas – **didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą**.

Inspekcija prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 861 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos patvirtinimo“ patvirtintos 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos (toliau – Teisingumo sistemos plėtros programa) pažangos priemonės „Modernizuoti teisinės apsaugos procesus“ siekdama rezultato rodiklio – **Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis (proc.)**.

Inspekcijos veiklos tikslas – **užtikrinti tikrą pagarbą fizinių asmenų teisei į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti vienodas veiklos sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui**. Įgyvendinant Inspekcijos veiklos tikslą, siekta poveikio rodiklio – „Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, procentais“. Kriterijus apskaičiuojamas susumuojant vertinančiuosius Inspekcijos veiklą labai gerai ir gerai, remiantis apklausų duomenimis, gaunamais apklausus asmenis, kurie buvo kreipęsi į Inspekciją arba kuriems Inspekcija buvo suteikusi savo paslaugų, pavyzdžiui, teikė konsultacijas, derino teisės aktus, skaitė pranešimus renginiuose, nagrinėjo skundus ir pan. Remiantis Inspekcijos veiklos vertinimo apklausomis, 2022 m. Inspekcija viršijo suplanuotą 82 proc. kriterijų ir pasiekė 92 proc. Ypač aktyviai ir palankiai 2022 m. įvertinta Inspekcijos informuotumo skatinimo veikla, kai buvo organizuojami mokymai, skaitomi pranešimai kitų organizacijų renginiuose. COVID-19 pandemijos metu aktualumą įgavę nuotoliniai renginiai buvo organizuojami ir 2022 m. Jie padėjo pasiekti platesnes tikslines auditorijas, daugiau asmenų turėjo galimybę susipažinti su Inspekcijos atstovų informacija ir sukaupta patirtimi įvairiais asmens duomenų apsaugos klausimais.

1 lentelė. Veiklos tikslo „Užtikrinti tikrą pagarbą fizinių asmenų teisei į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti vienodas veiklos sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siekta poveikio rodiklio reikšmė (2022 metai)	NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2020 metai	2021 metai	2022 metai		2025 metai	2030 metai
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis (proc.)	60 proc. (2021)	–	–	60 proc. ³	62 proc.	+4,44 proc. (2025)	+10 proc. (2030)
2.1. Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis (proc.)	78 proc. (2018)	78 proc.	86 proc.	92 proc. ⁴	82 proc.	Netaikoma	Netaikoma

³ Išvestinis rodiklis, apskaičiuojamas pagal 2022 m. reprezentatyvų Lietuvos gyventojų tyrimą.

⁴ Inspekcijos veiklos vertinimo apklausų duomenys.

Inspekcija vykdo BDAR, Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, jos kompetencijai priskirtų Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nuostatų taikymo priežiūrą. Taip pat ES teisės aktai numato pareigą asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijoms atlikti auditus įvairiose europinėse informacinėse sistemose, pavyzdžiui, duomenų tvarkymo operacijų auditą nacionalinėje Šengeno informacinėje sistemoje, Vizų informacinėje sistemoje ir kt.

Tam tikri Lietuvai aktualūs aspektai įtvirtinti 2018 m. liepos 16 d. priimtame naujos redakcijos Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, tačiau 2022 m. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgdama į tikslinių grupių išsakytus pasiūlymus ir lūkesčius, pavyzdžiui, dėl priežiūros institucijų sprendimų viešinimo, parengė šio įstatymo pakeitimus, buvo vykdomos viešosios konsultacijos, projekto derinimo veikloje aktyviai dalyvavo ir Inspekcijos atstovai.

Inspekcija taip pat yra viena iš institucijų, įgyvendinančių kibernetinio saugumo politiką. Ji toliau prisideda prie šios sistemos užtikrinimo dalyvaudama Kibernetinio saugumo tarybos veikloje, prisidėdama prie kibernetinio saugumo pratybų, kartu su kitomis atsakingomis institucijomis rengdama Lietuvos kibernetinio saugumo ataskaitą. Kibernetinis saugumas tiesiogiai susijęs su Inspekcijos atliekama asmens duomenų saugumo pažeidimų nagrinėjimo veikla, kai tiriant asmens duomenų saugumo pažeidimus prireikus bendradarbiaujama ir su Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru.

Be kita ko, 2022 m. Inspekcija sprendė artėjančius iššūkius tiek duomenų valdytojams, tiek pačiai Inspekcijai dėl naujo teisinio reguliavimo. Įgyvendinant 2020 m. paskelbtą Europos duomenų strategiją, priimti 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas), 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas) ir 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas). Taip pat Europos Komisija parengė pasiūlymus dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės (Dirbtinio intelekto aktas) ir iš dalies keičiami tam tikri Sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir duomenų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas). Europos Komisija taip pat yra pateikusi pasiūlymus dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2002/58/EB (Reglamentas dėl privatumo ir elektroninių ryšių), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos seksualinės prievartos prieš vaikus prevencijos ir kovos su ja taisyklės bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos bendros sveikatos duomenų erdvės. Šiuose ES teisės aktuose taip pat numatomos specialios asmens duomenų tvarkymo taisyklės ir (ar) atitinkamos užduotys asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijoms, susijusios su asmens duomenų tvarkymo priežiūra. Inspekcija ruošos darbus šių teisės aktų priėmimui ir (ar) taikymo pradžiai pradėjo dar 2022 metais.

2022 m. Inspekcija tęsė bendradarbiavimą su Mykolo Romerio universitetu. Studentams buvo skaitomos paskaitos, dalijamasi priežiūros institucijos patirtimi ir dalyvauta įvairiuose universiteto renginiuose, toliau įgyvendintas informuotumo skatinimo projektas „SolPriPa 2 WORK“ dėl asmens duomenų apsaugos darbo santykių kontekste. Įgyvendinant šį projektą 2022 m. surengta 20 mokymų, iš jų 14 smulkiojo ir vidutinio verslo atstovams, 2 savivaldybėms, 2 teismams ir 2 ministerijoms, joms pavaldžioms ir kitoms viešojo sektoriaus institucijoms. Viena iš mokymų dalių buvo būtent skirta asmens duomenų saugumo klausimams organizacijose aptarti ir paieškoti galimų sprendimų. Taip pat įgyvendinant projektą sukurta 10 tinklalaidžių, 3 gairės, 3 moksliniai straipsniai, surengta nuotolinė projekto uždarymo konferencija, skirta visuomenei, toliau vystyta mobilioji aplikacija „ADA gidas“.

2022 m. nemažai dėmesio skirta tarpinstituciniam bendradarbiavimui sprendžiant įvairius su asmens duomenų apsauga susijusius klausimus duomenų atvėrimo, asmens duomenų viešinimo, viešojo sektoriaus duomenų keitimosi su kitomis viešojo sektoriaus institucijomis ES ir kitose užsienio šalyse, turimų kompetencijų įgyvendinimo, duomenų teikimo į trečiąsias šalis ir teisėkūros srityse.

Reprezentatyvaus 2022 m. Lietuvos gyventojų tyrimo apie asmens duomenų apsaugą duomenimis, išaugo gyventojų pasitikėjimas savo žiniomis apie asmens duomenų apsaugą. Remiantis apklausa, 47 % respondentų galvoja, kad žino savo teises (tai yra 4 % daugiau nei 2021 m.). BDAR žinomumas nesikeitė. Apie jį girdėjo 75 % Lietuvos gyventojų. Šis procentas jau penktus metus išlieka stabilus, tačiau pastaraisiais metais išaugo su BDAR susipažinusių gyventojų dalis (nuo 23 % 2021 m. iki 27 % 2022 m.). 54 % nurodė pasitikintys valstybės institucijomis, kurios prižiūri, ar kitos įmonės ir įstaigos tinkamai užtikrina asmens duomenų apsaugą.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2020 metais	2021 metais				2022 metais	2022 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13	TEISINGUMAS											
13-001	Duomenų apsaugos valdymas (F)	0	0	0	–							
13-001-11-11	Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą	0	0	0	–							
E-13-001-11-11-01	Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.	–	–	–	–	–	60	62	60	97 proc.	–	–
R-13-001-11-11-01-01	Planinių patikrinimų pagal kontrolinius klausimynus dalis, proc.	–	–	–	–	90	100	–	–	–	–	–
R-13-001-11-11-01-02	Išnagrinėtų skundų skaičiaus padidėjimas, palyginti su praėjusiais metais, proc.	–	–	–	–	0	0,1	–	–	–	–	–
R-13-001-11-11-02-01	Teisės aktuose nustatytais terminais	–	–	–	–	83	79	–	–	–	–	–

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2020 metais	2021 metais				2022 metais	2022 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 01 programai (1 +2 + 3+ 4)		0	0	0	–							
13-002	Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa (V)	1 505,0	1 375,8	94,1	–							
13-002-11-01	Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą	1 505,0	1 375,8	94,1	–							
R-13-002-11-01-01	Asmenų, palankiai vertinančių inspekcijos veiklą, dalis, proc.					–	–	82	92	112 proc.	–	–
R-13-002-11-01-01-01	Planinių patikrinimų pagal kontrolinius klausimynus dalis, proc.					–	–	100	100	100 proc.	–	–
R-13-002-11-01-01-02	Išnagrinėtų skundų skaičiaus padidėjimas,					–	–	4	8	200 proc.	–	–

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2020 metais	2021 metais				2022 metais	2022 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 01 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)		1 505,0	1 375,8	94,1	–							

Pastaba. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2022 m. Inspekcija biudžeto lėšas planavo „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programoje“, todėl funkcijų programoje „Duomenų apsaugos valdymas“ biudžeto lėšos nepriskirtos ir veiklos rodikliai nesuplanuoti.

VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 27 punktu Inspekcija vykdo veiklą **teisingumo** veiklos srityje. Inspekcija prisideda prie Teisingumo sistemos plėtros programoje numatyto Nacionalinio pažangos plano 8.1 uždavinio „**Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą**“ įgyvendinimo. Inspekcija prisideda prie Nacionalinės pažangos programos strateginių tikslų pasiekimo prisidėdama prie Teisingumo sistemos plėtros programos pažangos priemonės „**Modernizuoti teisinės apsaugos procesus**“ įgyvendindama rezultato rodiklį – **Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.**

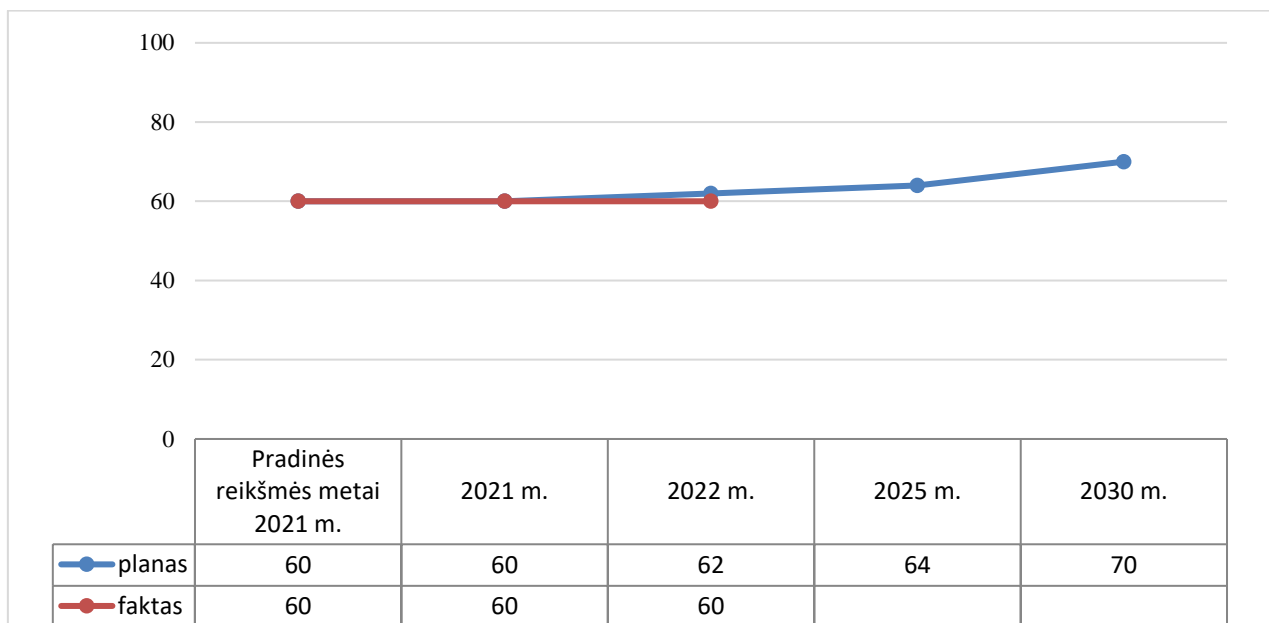
Be kita ko, Inspekcija 2022 m. prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo [plano](#) vykdymo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane yra numatytas teisingumo ministro 8.1 strateginis darbas „Žmogaus teisių ir laisvių apsauga – teisėkūros prioritetas“, kurio 8.1.12 veiksmas – „Įvykdyti viešąsias konsultacijas dėl asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo peržiūros, siekiant įvertinti jo veikimą ir priimti Vyriausybės sprendimą dėl teisinio reguliavimo spragų panaikinimo ir ES teisės įgyvendinimo“. Prisidėdama prie šio veiksmo Inspekcija siūlė temas viešosioms konsultacijoms, dalyvavo viešosiose konsultacijose, ir atsižvelgiant į jų metu išsakytus suinteresuotųjų tikslinių grupių lūkesčius, prisidėjo prie įstatymo projekto rengimo ir derinimo.

INSPEKCIJOS FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA IR INSPEKCIJOS VALDYMO PROGRAMA

Inspekcija 2022 m. įgyvendino funkcijų vykdymo programą „Duomenų apsaugos valdymas“ ir valdymo programą „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa“.

Programomis buvo siekiama užtikrinti asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolę ne tik pagal Lietuvos, bet ir tarptautinius bei ES teisės aktus, ginti asmenų teisę į asmens duomenų apsaugą, plėsti duomenų valdytojų ir tvarkytojų supratimą apie pareigas asmens duomenų apsaugos srityje, užtikrinti BDAR ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatyme įtvirtinto atskaitomybės principo taikymą, gerinti visuomenės informuotumą dėl duomenų subjektų teisių įgyvendinimo ir duomenų apsaugos priemonių taikymo, skatinti nepakantumą pažeidimams, susijusiems su asmens duomenimis, ir ginti savo pažeistas teises.

Inspekcija, vykdydama programą „Inspekcijos funkcijų vykdymo programa“ įgyvendino tęstinės veiklos uždavinį „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“, kurio vertinimo rodiklis – **Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.** (E-01-001-11-01-01). Toliau esančiame paveiksle pavaizduota rodiklio pasiekimo dinamika.

1 paveikslas. Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.

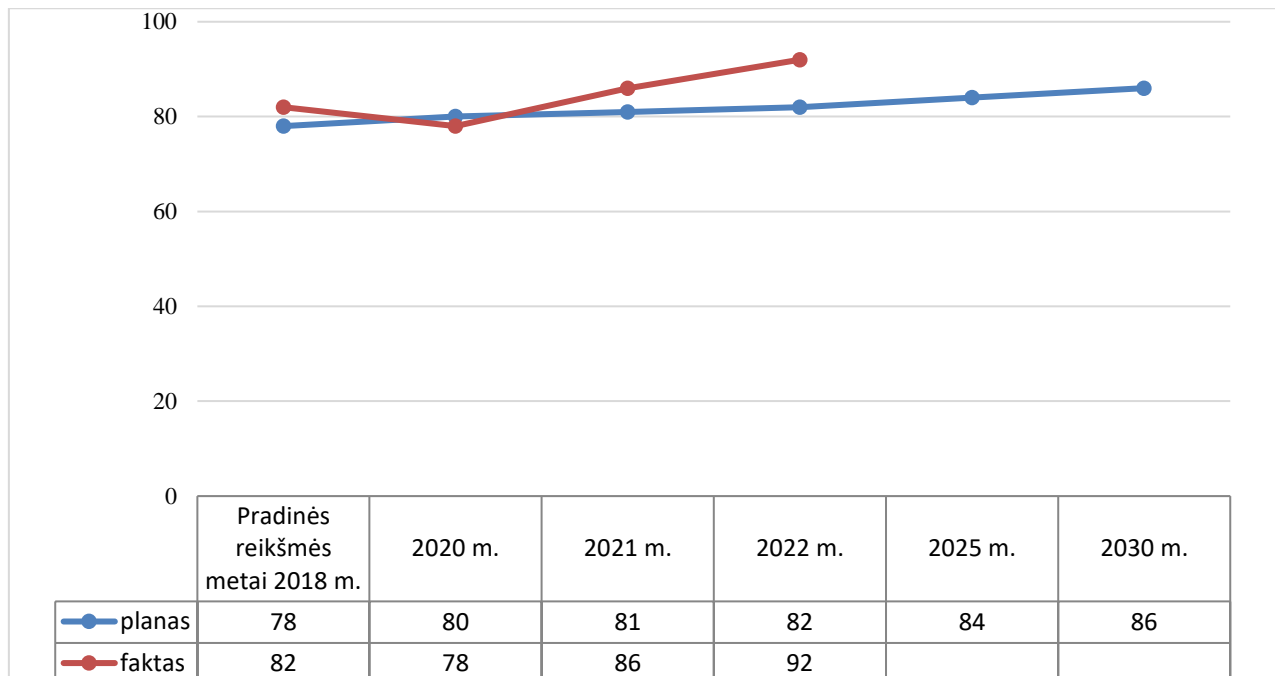
Duomenų šaltinis: išvestinis rodiklis, apskaičiuojamas pagal kasmet atliekamą reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą.

Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis – sudėtinis rodiklis, skirtas įvertinti asmens duomenų apsaugos sistemą Lietuvoje. Jis nustatomas pagal kasmet atliekamos reprezentatyvios Lietuvos gyventojų apklausos duomenis, apimančius keturias sritis: (1) gyventojų žinių lygį apie BDAR, Inspekciją ir savo teises, (2) pasitikėjimą įmonėmis ir įstaigomis, tvarkančiomis asmens duomenis, (3) gyventojų aktyvumą susidūrus su galimais pažeidimais ir (4) pasitikėjimą priežiūros sistema. 2022 m. ADASL siekia 60 proc. ir išliko toks pats kaip 2021 m.

2 paveikslas. 2022 m. Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis Lietuvoje

Inspekcija, vykdydama valdymo programą „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa“ įgyvendino uždavinį „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ ir siekė rodiklio – Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, proc. (R-13-002-11-01-01).

3 paveikslas. *Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, proc.*

Duomenų šaltinis: Inspekcijos atliekamų Inspekcijos veiklos vertinimo apklausų duomenys.

Šis rodiklis apskaičiuojamas susumuojant vertinančiuosius Inspekcijos veiklą labai gerai ir gerai, remiantis apklausų duomenimis, gaunamais apklausus asmenis, kurie buvo kreipęsi į Inspekciją arba kuriems Inspekcija buvo suteikusi savo paslaugų, pavyzdžiui, teikė konsultacijas, derino teisės aktus, skaitė pranešimus renginiuose, nagrinėjo skundus ir pan. 2022 m. Inspekcija viršijo suplanuotą 82 proc. efekto kriterijų ir pasiekė 92 proc. Ypač aktyviai ir palankiai 2022 m. įvertinta Inspekcijos informuotumo skatinimo veikla, kai buvo organizuojami mokymai, ypač įgyvendinant „SolPriPa2WORK“ projektą, skaitomi pranešimai kitų organizacijų organizuojamuose renginiuose. Nuotoliniu būdu organizuojami renginiai suteikė galimybę pasiekti platesnes tikslines auditorijas.

Uždaviniui „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ įgyvendinti suplanuotos priemonės „Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolė pagal asmens duomenų ir privatumo apsaugą reglamentuojančius teisės aktus“ rodiklių pasiekimas:

R-13-002-11-01-01 Planinių patikrinimų pagal kontrolinius klausimynus dalis, proc. 2022 m. planuotas rodiklis – 100, pasiektas – 100. Ataskaitiniu laikotarpiu planiniai patikrinimai buvo atliekami vadovaujantis 2022 m. planinių patikrinimų planu, patvirtintu Inspekcijos direktoriaus 2022 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1T-46(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2022 m. planinių patikrinimų ir stebėsenos plano patvirtinimo“. Remiantis parengtu patikrinimo klausimynu planinių patikrinimų metu buvo tikrinama duomenų apsaugos pareigūnų veikla viešajame ir privačiame sektoriuose apklausiant 30 duomenų valdytojų.

R-13-002-11-01-01-02 Išnagrinėtų skundų skaičiaus padidėjimas, palyginti su praėjusiais metais, proc. 2022 m. planuotas rodiklis – 4, pasiektas – 8. 2022 m. Inspekcija išnagrinėjo 1056,

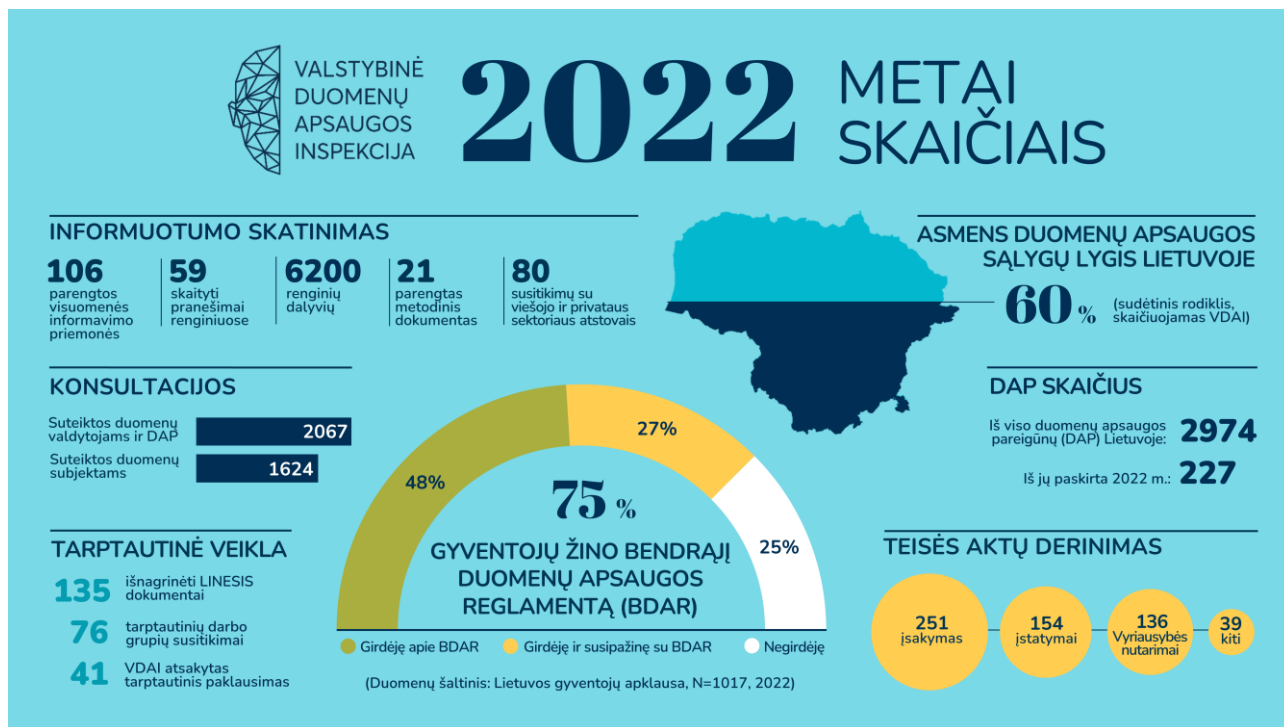
2021 m. – 972 skundus. 2022 m. skundų nagrinėjimo veiklos rodiklių gerėjimui įtakos turėjo padidėjęs darbuotojų skaičius Inspekcijoje ir ataskaitiniais metais šiai veiklai skirtas didesnis dėmesys. Dėl sėkmingai pritrauktų žmogiškųjų išteklių ir darbo organizavimo pokyčių, Inspekcijai pavyko išspręsti ir tuos skundus, kurių nagrinėjimo terminai jau buvo užsitęšę. 2022 metais dauguma išspręstų skundų buvo dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, vaizdo stebėjimo, tiesioginės rinkodaros, įsiskolinimo valdymo ir Nekilnojamojo turto registro duomenų tvarkymo galimų pažeidimų.

4 paveikslas. *Inspekcijos priežiūros veiklos rodikliai 2022 m.*

R-13-002-11-01-01-03 Teisės aktuose nustatytais terminais įvertintų teisės aktų projektų dalis, proc. Teisės aktuose nustatytais terminais įvertintų teisės aktų projektų dalis, proc. 2022 m. planuotas rodiklis – 86, pasiektas – 79. Nustatyto rodiklio pasiekimui įtakos turėjo tai, kad teisės aktų projektai neretai buvo teikiami derinti skubos tvarka, o tai reiškė įprasta teisėkūros procedūra pateiktų teisės aktų projektų vertinimo terminų atidėjimą. Be to, 2022 m. Inspekcijos padalinyje, atsakingame už šią veiklą, pusę metų buvo neužimta pusė jam skirtų pareigybių.

5 paveikslas. Inspekcijos priežiūros veiklos rodikliai 2022 m.

R-13-002-11-01-01-04 Inspekcijos darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo kursuose ir mokymuose, skaičius. 2022 m. planuotas rodiklis – ne mažiau 40, pasiektas – 100 proc. Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas vertinamas kaip nuolatinis institucijos pažangos procesas. Inspekcijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai per 2022 metus kvalifikaciją tobulino 195 kartus, dalyvaudami mokymuose, atitinkančiuose darbuotojų kompetencijų ugdymo poreikius bei aktualiais įstaigos veiklos klausimais. Didelis dėmesys buvo skirtas kibernetinio saugumo, žmoniškųjų išteklių valdymo, analizės ir pagrindimo kompetencijos stiprinimo, profesinės etikos ir korupcijos prevencijos, asmenų aptarnavimo kokybės gerinimo, anglų kalbos bei veiklos procesų valdymo mokymams.

Tam pačiam uždaviniui „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ įgyvendinti suplanuotos priemonės „Tvarkyti informacinius išteklius“ rodiklio pasiekimas:

R-13-002-11-01-02-01 Tinkamai sutvarkyti turimi informaciniai ištekliai, proc. 2022 m. planuotas rodiklis – 100, pasiektas – 100. Inspekcijai 2022 m. pavyko atlikti planuotas veiklas, kurios tiesiogiai prisidėjo prie sėkmingo tęstinės veiklos užtikrinimo, pavyzdžiui:

- atlikti naudojamų IT išteklių, susijusių su IT paslaugų teikimu, migravimo iš Kertinio valstybės telekomunikacijų centro infrastruktūros į Informacinės visuomenės plėtros komiteto infrastruktūrą;
- atnaujintas Inspekcijos tinklo topologijos planas;
- parengta ir pateikta Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemoje (ARSIS) Inspekcijos informacinių sistemų rizikos vertinimo ataskaita.

Direktorė

Dijana Šinkūnienė

Teisės skyriaus patarėja

Raminta Sinkevičiūtė-Šečkuvienė